

Predgovor

Spoštovane udeleženke in cenjeni udeleženci Sedmega izobraževalnega dne programa ZORA,

po malo daljšem premoru smo spet zbrani na srečanju Državnega programa ZORA, tokrat že sedmem. Veseli smo, da ste se vabilu spet odzvali v velikem številu, in to sodelavke in sodelavci iz vseh strok, ki s svojim vsakdanjim delom prispevate k uspehu našega programa.

Od tujih strokovnjakov se je letos prijazno odzvala na povabilo k sodelovanju magistrica javnega zdravja Megan Smith, BE, MPH (Merit), programski vodja Oddelka za raziskovanje raka pri Onkološkem svetu zelo oddaljenega kraja – avstralske zvezne države Novi Južni Wales (*Program Manager in Cancer Research Division, Cancer Council New South Wales*). Predstavila nam bo, kako so v Avstraliji prenovili presejalni program za raka materničnega vratu: zamenjali so presejalno preiskavo (test PAP s testom HPV), spremenili pa so tudi starostno mejo za začetek in zaključek presejanja ter časovni interval med pregledi. Tako velike spremembe bi strokovna javnost težko sprejela, ko bi ne bile dobro utemeljene z izračuni, prikazane z računalniškim modelom in jasno predstavljene ciljnim skupinam; na srečanju bomo zvedeli, kako je to uspelo Onkološkemu svetu Novega Južnega Walesa pod vodstvom naše gostje Megan Smith.

V drugem sklopu bomo pregledali, kateri testi HPV (od številnih na tržišču) izpolnjujejo merila, ki so zahtevana za presejalne teste. Če je izvid testa HPV pozitiven, še ne pomeni, da mora ženska takoj na nadaljnje diagnostične preiskave. Pri odločitvi, kako ločiti tiste, ki so bolj ogrožene in potrebujejo takojšnjo nadaljnjo obravnavo, od tistih, ki so manj ogrožene in lahko počakajo do naslednjega testa HPV, pomagajo dodatni, t. i. triažni testi. Kateri so in kakšni so njihovi rezultati, nam bodo predstavili sodelavke in sodelavec našega programa. Vse ženske, ki so povabljeni v program, se nikjer na svetu ne odzovejo na povabilo; zanje se iščejo nove, privlačnejše možnosti. Med njimi je na voljo več takih, ki ženskam omogočijo, da si doma same odzamejo bris nožnice. Na srečanju bo prikazana tudi naša raziskava, ki kaže, da Slovenke dobro sprejemajo možnost, da jim za presejanje ne bi bilo treba na ginekološki pregled. Zato je utemeljeno pričakovanje, da bi se zvečala pregledanost naših žensk, kar bi prispevalo k zmanjšanju bremena raka materničnega vratu.

Ključno orodje za uspešno vabljenje žensk na presejalne preglede, spremljanje številnih kazalnikov odziva in kakovosti dela na vseh ravneh je dober informacijski sistem. Že na prejšnjih srečanjih smo omenjali, da je slovenski okoren, pomanjkljiv in zastarel. Popoldanski, tretji sklop letošnjega srečanja bo posvečen natančnejšemu prikazu, kako je načrtovana prenova tega sistema.

Letošnje srečanje je finančno omogočil Onkološki inštitut Ljubljana, sedež DP ZORA, s sredstvi, ki jih programu posebej namenja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ker smo želeli, da bi bila udeležba dostopna čim več sodelavkam in sodelavcem programa, smo ga – kot vse dosedanje – organizirali brez kotizacij.

Želim, da Sedmi izobraževalni dan programa ZORA zaključimo s prepričanjem, da sodelujemo v dragocenem programu, opogumljeni za premagovanje ovir in usposobljeni za še boljše delo. Hkrati naj vam ostane v lepem spominu tudi kot strokovno in družabno dragoceno srečanje.

Maja Primic Žakelj
Vodja Državnega presejalnega programa ZORA